

Nr 53.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner angående upphävande av lagen om skogsaccis och höjning av repartitionstalet för skogsvärde.

(2:a avd.)

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, I: 192 av herr *Velander* m. fl. och II: 299 av herrar *Stattin* och *Andersson* i Gisselås, har hemställts, »att riksdagen ville besluta *dels* att upphäva den nu gällande lagen om skogsaccis, *dels ock* att i anslutning härtill höja repartitionstalet för skogsvärde från 0,04 till 0,05».

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet, i den mån redogörelse ej härför lämnas i det följande, hänvisa till motionen I: 192.

I nu förevarande motioner har — sedan inledningsvis redogjorts för skogsaccisbeskattningens tidigare utveckling i vårt land samt för ett av kommunalskatteberedningen framlagt förslag om skogsaccisens avskaffande i samband med införandet av en fristående objektskatt å fastighet med repartitionstalet 0,025 för allt slags taxeringsvärde — bland annat framhållits, att den debiterade skogsaccisen för taxeringsåren 1941—1944 motsvarat repartitionstal för taxerat skogsvärde vid en fristående objektskatt överstigande resp. 0,03, 0,03, 0,04 och 0,05 samt för taxeringsåret 1945 ett dylikt repartitionstal å 0,03. Toge man hänsyn till att vår fastighetsskatt vore en garantiskatt och att denna under de senare åren endast till ringa del inneburit en objektskatt, d. v. s. en merbelastning i förhållande till en ren inkomstskatt, vågade man enligt motionärernas utsago påstå, att den åren 1941—1945 debiterade skogsaccisen varit flerfaldigt större än den verkliga fastighetskattebelastningen på den växande skogen och att följaktligen en utomordentligt stor disproportion rått mellan accisens belopp och den skatteskillnad accisen varit avsedd att kompensera. Anförda synpunkter och redovisade verkningar av gällande bestämmelser för skogsaccisen syntes visa, att denna vore ytterst olämplig såsom ett komplement till en fastighetsbeskattning å den växande skogen. Enligt motionärernas mening borde accisen snarast möjligt avskaffas, varvid givetvis repartitionstalet för garantiskatten å skogsvärde finge sättas till samma som för fastighet i övrigt. Någon anledning att för denna frågas avgörande avvakta Kungl. Maj:ts ställningstagande till de av kommunalskatteberedningen i övrigt framlagda förslagen rörande fastighetsbeskattningen syntes icke föreligga. Man kunde icke heller till stöd för ett bibehållande av skogsaccisen anföra, att de vid skogsaccistaxeringarna fastställda

rotvärdena enligt gällande bestämmelser skulle ligga till grund även för skogsvårdsavgifternas beräkning. Dessa avgifter komme nämligen enligt en år 1946 utfärdad lag om skogsvårdsavgifter att från och med den 1 juli 1947 bestämmas i förhållande till taxeringsvärdena å växande skog samt skogsmark.

År 1909 infördes i vårt kommunala skattesystem en *skogsaccis* till primärkommuner, vilken utgick å det avverkade virket. Denna skatt var avsedd att komplettera den kommunala beskattningen av fastigheternas avkastning, som var grundad på taxeringsvärdena. Enligt de vid denna tid gällande bestämmelserna skulle vid fastställande av jordbruksfastighets taxeringsvärde behörigt avseende fästas vid skogens beskaffenhet, men det var icke uttryckligen föreskrivet, att skogen skulle inräknas i taxeringsvärdet med sitt verkliga värde. Vissa undersökningar hade även ådagalagt, att i taxeringsvärdena å skogsfastigheter i allmänhet icke inberäknats skogens faktiska värde. Med hänsyn härtill ansågs avkastningen av skogsfastigheter bliva för lågt beskattad. Ändring i detta förhållande befanns emellertid icke lämpligen böra ske genom att i taxeringsvärdena inräkna skogen till dess fulla värde och därmed åvägabringa en skärpning av beskattningen för skogsbrukets vidkommande. Det syntes vara alltför betungande för fastighetsägarna att under skogens uppväxttid betala inkomstskatt för tillväxtens hela värde. I stället valdes den utvägen att utjämna den vid tillämpningen av de gällande beskattningsreglerna uppkommande underbeskattningen av skogsbruk genom införande av en provisorisk tilläggsskatt i skogsaccisens form.

Genom beslut av 1920 års riksdag ersattes det dittills gällande systemet för beskattning av jordbruksfastighet med ett garantiskattesystem, varvid repartitionstalet för jordbruksfastighet faställdes till 0,06. Skogsaccisen lämnades oförändrad under den av vederbörande utskott uttalade motiveringen att mycket syntes tala för ett bibehållande och måhända ytterligare utbyggande av denna skatteform vid en reform av skogsbeskattningen. I syfte att undvika den dubbelbeskattning, som en oförändrad skogsaccis vid sidan av fastighets- och inkomstskatten kunde anses innebära, hemställde emellertid riksdagen hos Kungl. Maj:t om förslag till avkortning av skogsaccisen å den inkomstskatt från fastighet, som översteg den egentliga fastighetsskatten. Förslag till lösning av denna fråga förelades också de följande riksdagarna men befunnos, huvudsakligen med hänsyn till tekniska svårigheter, icke kunna av riksdagen godtagas. Skogsaccis utgick sålunda med samma belopp som tidigare utan avseende å de vid 1920 års riksdag beslutade ändringarna i det kommunala skattesystemet.

I 1927 års *kommunalskatteproposition* (nr 102) föreslogs garantibeskattnings av fastighet till primärkommuner, municipalsamhällen och landsting med ett repartitionstal för jordbruksvärde av 0,06 och för skogsvärde av 0,04. Såsom utfyllnad av det lägre repartitionstalet för skogsvärde skulle enligt propositionen utgå skogsaccis till primärkommuner och municipalsamhällen efter en skattesats, utgörande en tredjedel av medelutdebiteringen av kom-

munalskatt för de senaste fem åren. Till landstingen skulle uttagas en skogsaccis efter en skattesats, motsvarande en sjättedel av medeltalet av de fem senaste årens utdebitering av landstingsskatt.

Första särskilda utskottet vid 1927 års riksdag tillstyrkte propositionens förslag angående repartitionstalen men förordade för primärkommunernas vidkommande en nedsättning av skattesatsen för skogsaccisen till en fjärdedel av medelutdebiteringen under de senaste fem åren samt en maximering av skogsaccisen till 3 procent av det taxerade rotvärdet. En skattesats å en tredjedel av medelutdebiteringen ansåg utskottet vara för högt beräknad, enär de två procent av skogsvärdet, vilka bortföle såsom beskattningsunderlag, ej representerade en fristående objektskatt utan en garantiskatt. Utskottet avstyrkte helt förslaget om skogsaccis till landstingen, enär en sådan skatt ansågs skola i det allmänna medvetandet uppfattas såsom en särbelastning av skogsbruket vid landstingsbeskattningen. Utskottet avstyrkte likaledes av praktiska hänsyn den föreslagna skogsaccisen till municipal-samhällen.

Sedan kommunalskattefrågan fallit vid 1927 års riksdag, framlades i 1928 års *kommunalskatteproposition* (nr 213) förslag om garantiskatt med samma repartitionstal som enligt 1927 års proposition. Beträffande skogsaccisen föreslogs, att den skulle utgå endast till primärkommuner och efter en skattesats, motsvarande en fjärdedel av medelutdebiteringen för de fem senaste åren, dock utan maximering. Förslaget godkändes av riksdagen, och i anslutning härtill utfärdades den alltjämt gällande lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis.

Skogsaccis utgöres enligt nämnda lag för allt inom kommunen avverkat virke utom sådant husbehovsvirke, som användes för fastighetens eller därmed sambrukad fastighets behov av reparations-, slöjd- eller stängselvirke eller bränsle. Virke, som användes för nybyggnad eller grundförbättring, är sålunda skattepliktigt. Skogsaccisen utgår i förhållande till virkets taxerade rotvärde, vilket beräknas efter ortens pris vid den tid, då virket är att anse såsom avverkat, d. v. s. då det blivit så tillrett och upplagt att uppmätning av detsamma kan ske på i orten vanligt sätt. Skattepliktigt virke upptages till beskattning för det beskattningsår, under vilket virket är att anse såsom avverkat. Skattskyldig är avverkaren, varmed förstås den som vid den tid, då virket är att anse som avverkat, äger förfoga över detsamma. Uppgår för viss skattskyldig rotvärdet av inom kommunen under beskattningsåret avverkat, skattepliktigt virke ej till 100 kronor, är virket skattefritt. Skogsaccis utgår till kommun, församling, skoldistrikt och särskilt fattigvårdssamhälle efter en skattesats, som motsvarar en fjärdedel av den genomsnittliga kommunala utdebiteringen under de senast förflutna fem åren, beräknad med hänsyn till uttaxeringsbehovet efter åtnjutande av skatteutjämningsunderstöd.

Skogsaccismedel, som inflyta till landskommun, skola avsättas till en skogsaccisfond. Från fonden äger kommunen anvisa medel såsom tillskott till täckande av sådana utgifter för kommunen, till vilka enligt gällande för-

fattningar medel eljest skolat beredas genom allmän kommunalskatt. Såsom sådant tillskott må under löpande året anvisas till användning för påföljande år högst så stort belopp som motsvarar en tredjedel av fondens behållning den 1 september under löpande året och en tredjedel av den skogsaccis, som debiterats på grund av samma års taxering till skogsaccis. Accisen fonderas för varje särskilt slag av kommunbildning, vartill den utgår.

Under intryck av den långvariga lågkonjunkturen för jordbruket i början av 1930-talet genomfördes vid 1932 års riksdag en sänkning av repartitions-talet för jordbruksvärde från 0,06 till 0,05 från och med år 1933. Repartitionstalet för skogsvärde och skattesatsen för skogsaccisen bibehölls därvid oförändrade. I propositionen till 1932 års riksdag (nr 220) motiverades detta med att skogsaccis ej utginge för husbehovsvirke i allmänhet och ej till landsting samt att olika omständigheter talade för att skogsaccisen vore lågt beräknad. Departementschefen uttalade emellertid, att det sannolikt varit svårt att avvisa ett förslag om sänkning av repartitionstalet för skogsvärde till 0,03, därest det kunnat påvisas och för allmänna medvetandet framstått såsom klart, att den skogsaccis, som uttoges och som avsåge att utfylla skillnaden mellan jordbruksvärdets och skogsvärdets repartitionstal, exakt fyllde detta ändamål.

Kommunalskatteberedningen har i sitt betänkande med förslag till omläggning av den kommunala beskattningen m. m. (SOU 1942: 34) föreslagit, att skogsaccisen skall avskaffas och den kommunala objektbeskattningen av fastighet göras lika stor för fastighets taxerade skogsvärde som för annat taxeringsvärde. Till utveckling av sin ståndpunkt har beredningen bl. a. an- fört följande.

»Skogsaccisen innebär en beskattning av skogens avkastning, i den mån denna faktiskt tillgodogöres, och utgår sålunda med växlande belopp olika år. Även fastighetsskatten, vilken beräknas å det taxerade skogsvärdet, innebär, eftersom nämnda värde bestämmes av skogens normalt påräkneliga avkastning vid uthålligt skogsbruk, i själva verket en beskattning av avkastningen men utgår med ett för varje år praktiskt taget lika stort belopp, oavsett när avkastningen tillgodogöres. Principiellt sett böra verkningarna av de båda skatteformerna i längden bli desamma utom vid varaktiga öknings- eller minskningar av virkeskapitalet. Om virkeskapitalet å en fastighet genom sparande av tillväxten definitivt höjes, blir den sålunda ej tillgodogjorda avkastningen föremål för objektbeskattning vid fastighetsskatt men ej vid skogsaccis. Om å andra sidan virkeskapitalet genom uttag, som överstiga tillväxten, definitivt sänkes, blir detta uttag föremål för objektbeskattning vid skogsaccis men ej vid fastighetsskatt.

Beträffande objektet skilja sig de båda skattetyperna i sin nuvarande form från varandra därutinnan att fastighetsskatten drabbar all växande skog å fastigheten, medan viss skog är undantagen från skogsaccis. Husbehovsvirke är, som förut nämnts, med hänsyn till de taxeringstekniska svårigheterna i stort sett icke underkastat skogsaccis. Då myckenheten av husbehovsuttagen är beroende icke blott av fastighetens beskaffenhet utan även av ägarens personliga förhållanden, har i accisbeskattningen införts ett moment, som är främmande för en renodlad objektskatt. Vid fastighetsskatt och skogsaccis gälla vidare olika metoder för bestämmande av beskattningsföremålets värde. Den avkastning, efter vilken skogsvärdet bestämmes och fastig-

hettsskatten följaktligen utgår, uppskattas efter ett rotvärde, utgörande medeltalet av en rotprisserie för ett flertal år, vilka kunna innefatta såväl hög- som lågkonjunktur på virkesmarknaden. Rotvärdet vid skogsaccistaxeringen räknas efter rotpriset vid avverkningstillfället, vilket pris får antagas genomsnittligt ligga högre än det vid fastighetstaxeringen tillämpade rotvärdet, då övervägande delen av uttagen ske vid goda konjunkturer på virkesmarknaden.

På grund av de berörda förhållandena är en siffermässig jämförelse mellan den skattebelastning, som åstadkommits av skogsaccisen, och den som en fastighetsskatt å skog inneburit föga vägledande, då det gäller att förutse de framtida verkningarna av de båda skatteformerna. Skogsaccisen har därför utgjort och skulle även vid fristående objektskatt å fastighet utgöra ett osäkerhetsmoment i avvägningen av skattebördan mellan växande skog och fastighet i övrigt.

Ur den skattskyldiges synpunkt kan det framstå såsom en fördel hos skogsaccisen att den utgår i anslutning till uttaget av skogsavkastningen, då den skattskyldige får antagas i regel hava bättre tillgång till likvida medel, medan fastighetsskatten uttages utan hänsyn till huruvida den skattskyldige för året faktiskt tillgodogjort sig skogsavkastningen. Den fördel för den skattskyldige av beskattning i sammanhang med inkomstförvärvet, som skogsaccisbeskattningen sålunda kan erbjuda, lider dock av samma begränsning som gäller för beskattningen i allmänhet, nämligen att viss tid åtgår för skattebeloppens utmätande och uppbärande. För virke, som exempelvis avverkats under vintern 1940—1941 och under år 1941 så tillretts och upplagts, att det kunnat inmätas för försäljning, erlägges skogsaccisen tidigast i slutet av år 1942, sålunda omkring ett och ett halvt år efter det likvid erhållits.

— — —
Medan de skattskyldiga kunna hava intresse av att skogsbeskattningen förläggas i nära anslutning till tillgodogörandet av skogens avkastning, vilket ofta sker oregelbundet, äro kommunerna i behov av ett år från år stabilt skatteunderlag. Fastighetsskatten lämnar ett jämnt tillskott till kommunernas hushållning, medan skogsaccisen inflyter ojämnt. Under högkonjunktur ökas accismedlen på grund av högre virkespriser och större uttag. Under lågkonjunktur, då motsatta förhållanden råda, sinar denna inkomstkälla för kommunerna. Denna olägenhet hos skogsaccisen har emellertid i viss utsträckning minskats genom föreskrifterna om accismedlens fondering. Även om denna anordning kunde göras mera effektiv än för närvarande, måste dock ur garantisympunkt fastighetsskatten vara att föredraga.

Ur skogsvårdssynpunkt har skogsaccisen tidigare ansetts äga företräde framför en fastighetsskatt. Såsom ovan framhållits, träffar accisen icke tillväxt, som sparas för att öka virkeskapitalet, men väl virkesuttag, som minska detta kapital. Skogsaccisen har därför ansetts ägnad att uppmuntra till skogsodling och ökning av virkeskapitalet samt att minska skogsägarnas benägenhet att på grund av ekonomisk kortsynthet företaga skogligt olämpliga avverkningar. Det har å andra sidan gjorts gällande, att behovet av medel till en årlig fastighetsskatt skulle kunna föranleda avverkningar i förtid. Då den meningen blivit alltmera utbredd att särskilt det mindre, enskilda skogsbruket skulle giva ett bättre utbyte, om det dreves med större förråd än de nuvarande, har skogsaccisen tillskrivits gynnsammare verkningar beträffande skogsvården än fastighetsskatten. Dessa synpunkter hava starkt framhållits under det tidigare, ovan delvis återgivna meningsutbytet i ämnet. Enligt uttalanden av representanter för skogsbruket, med vilka beredningen under sitt arbete överlagt, synes emellertid uppfattningen bland skogsbrukets målsmän

i allmänhet hava ändrats på denna punkt. Det torde numera anses, att en omläggning av objektbeskattningen å skog till enbart fastighetsskatt av samma storlek som för fastighet i övrigt icke skulle innebära några vådor för skogsvården. Till denna meningsändring har sannolikt bidragit bl. a. den omständigheten att skogsägarna anses hava vunnit större insikter i skogliga och ekonomiska ting. Beredningen har för sin del kommit till den uppfattningen att de olägenheter, som ur skogsvårdssynpunkt ansetts vidlåda en fastighets-skatt å växande skog, icke äro av den betydighet att de böra vara avgörande för frågan om den lämpligaste formen för objektbeskattningen av skog. I detta sammanhang må framhållas, att större möjligheter till belåning av växande skog öppnats för skogsägare efter antagande av lagstiftning om begränsning av rätten att avverka skog å intecknad fastighet, vilken lagstiftning genom en ändring år 1938 erhållit ökad praktisk betydelse. Fastighetsbeskattningen torde därför i och för sig knappast behöva giva anledning till förtida avverkningar.

Ur taxeringstekniska synpunkter giver skogsaccisen upphov till icke oväsentliga svårigheter. Dessa sammanhånga i viss mån med att skogsaccisen är den enda direkt på avkastningen grundade form av objektbeskattning, som förekommer i vårt skattesystem, och att den därför — i synnerhet för de skattskyldiga — torde framstå såsom i viss mån främmande och svårfattlig. Själva utformningen av reglerna för skogsaccisen torde även i någon mån hava bidragit till de svårigheter, som yppat sig vid tillämpningen. Framför allt gäller detta den bristande anpassningen av dessa regler till de faktiskt rådande förhållandena inom skogsbruket. Beskattningsåret vid skogsaccis-taxeringen omfattar i regel ett kalenderår. Så som avverkningarna i landet i allmänhet bedrivs, kommer beskattningsåret merendels att avse den senare delen av en avverkningssäsong och den tidigare delen av den därpå följande avverkningssäsongen. För ett riktigt verkställande av skogsaccis-taxeringen förutsattes i sådant fall en tudelning av två avverkningssäsonger. Redan vid bestämmandet av objektet för skogsaccis-taxeringen möter det under sådana förhållanden betydande svårigheter att avgöra, huru stor del av det under varje avverkningssäsong avverkade virket, som vid årsskiftet varit så tillredd och upplagd, att uppmätning därav kunnat ske. Bestämmandet av rotvärdet är med hänsyn till de ofta mycket skiftande förhållandena en vanskelig uppgift och försvåras därav att mellan de båda avverkningssäsonger, som delvis ingå i beskattningsåret, icke oväsentliga förändringar kunna inträffa i de på rotvärdet inverkan de faktorerna, såsom försäljningspris samt avverknings- och transportkostnader. Skogsaccis-taxeringen har också förorsakat taxeringsmyndigheterna betydande tidsspillan och besvär. Trots en långvarig tillämpning av de gällande reglerna synas fortfarande råda delade uppfattningar om deras tolkning i olika avseenden. Taxeringsnämndernas praxis är icke enhetlig i landets olika delar. Virkestaxeringen har även föranlett ett förhållandevis stort antal taxeringsprocesser. Utöver själva virkestaxeringen tillkommer det arbete, som debiteringen och uppbörden av skogsaccis vällar. Särskilda svårigheter hava också yppat sig vid indrivningen av skogsaccis, vilka nedan skola närmare beröras. Såsom tabell 32 utvisar, uppgick skogsaccisen för taxeringsåren 1929—1940 i genomsnitt till 3,4 miljoner kronor per år, vartill komma de på grundval av skogsaccis-taxeringen debiterade skogsvårdsavgifterna med ett årligt belopp av i medeltal 2,4 miljoner kronor för samma tid räknat. Proportionen mellan de belopp, som denna skatteform hittills tillfört det allmänna, och det arbete, som den föranleder, framstår såsom mindre tillfredsställande, även om skogsvårdsavgifterna tagas i betraktande.

Med hänsyn till de därmed förbundna väsentliga fördelarna föreslår beredningen, att skogsaccisen avskaffas och att objektbeskattning av växande skog sker genom en fastighetsskatt med samma repartitionstal för skogsvärde som för annat taxeringsvärde. Genom en dylik omläggning av beskattningen synas såväl de skattskyldigas som kommunernas intressen bliva på ett tillfredsställande sätt tillgodosedda. Borttagandet av den nuvarande överbelastningen å skogsägarna samt fastighetsbeskattningens jämnare fördelning å olika år genom en övergång till fristående objektbeskattning måste vara till båt-nad för de skattskyldiga och innebära en bättre avvägning av skattebördan. Kommunerna erhålla genom objektbeskattningen å skog ett jämnt tillskott till sitt skatteunderlag, och de ökningarna av den allmänna kommunalskatten, som skogsaccisens borttagande och fastighetsbeskattningens omläggning kunna medföra, torde icke bliva av sådan omfattning att några större rubbningar i skogskommunernas ekonomi behöva befaras. Om den för höga skattebördan för skogsfastigheter skall bringas att upphöra, kan dock icke undvikas en viss ökning av belastningen å övriga beskattningsföremål.»

Över de föreliggande motionerna ha efter remiss yttranden avgivits av skogsstyrelsen, länsstyrelserna i Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län, Svenska landskommunernas förbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund samt Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund. Samtliga hörda ha tillstyrkt skogsaccisens borttagande utom landskommunernas förbund, som icke ansett den väckta frågan böra behandlas förrän i samband med omprövning av hela den kommunala fastighetsbeskattningen. Länsstyrelsen i Västerbottens län och Sveriges skogsägareföreningars riksförbund ha dock hemställt, att repartitionstalet för skogsvärde skall även vid ett upphävande av skogsaccisen bibehållas oförändrat vid 0,04.

Skogsstyrelsen tillstyrker, att åtgärder vidtagas i det av motionärerna föreslagna syftet, då det syntes styrelsen angeläget, att den nuvarande merbelastningen i skattehänseende av skogsägarna med det snaraste bringades att upphöra. Skogsaccisen hade, såsom i motionerna påvisats, kommit att genomsnittligt utgå med väsentligt högre belopp än som erfordrades för att kompensera skillnaden mellan repartitionstalen för jordbruksvärde och skogsvärde, ett förhållande, som blivit särskilt markant under de senaste åren. Detta innebure i själva verket, att skogsbruket i skattehänseende belastades i avsevärd grad högre än övriga förvärvskällor. Några sakliga skäl för en dylik merbelastning av skogsbruket syntes icke kunna åberopas. Skogsstyrelsen ansåge sig därför kunna instämma i motionärernas uttalande att skogsaccisen vore olämplig såsom ett komplement till en fastighetsbeskattning å den växande skogen.

Rent skattetekniskt skulle ett omedelbart slopande av skogsaccisen vara att hälsa med tillfredsställelse med hänsyn till den avsevärda lättnad, som därav skulle följa såväl för taxeringsmyndigheterna vid deras granskningsarbete som för skogsägarna vid deklarationernas uppgörande. Visserligen skulle, såsom ock framginge av de i motionerna anförda siffrorna, ett borttagande i nuvarande läge av skogsaccisen medföra en minskning av kommunernas inkomster, vilken icke komme att kompenseras av den föreslagna

höjningen av repartitionstalet för skogsvärde från 0,04 till 0,05. Den ifrågasatta omläggningen skulle alltså leda till att kommunerna antingen finge fastställa en något högre utdebitering än de eljest skolat besluta eller också måste i någon mån nedbringa sina utgifter. Såvitt skogsstyrelsen kunnat finna, torde verkningarna i dylikt avseende för de olika kommunerna dock icke behöva bliva av den betydelse, att kommunerna därigenom skulle beredas nämnvärd olägenhet.

Länsstyrelsen i Värmlands län tillstyrker bifall till de väckta motionerna och giver uttryck åt den ståndpunkten att frågan om skogsaccisens borttagande syntes kunna och böra lösas oberoende av frågan om fastighetsbeskattningens slutliga reformering. För att belysa verkningarna av motionärernas förslag har länsstyrelsen låtit verkställa en undersökning för de sistförflutna fem åren angående den inverkan, som ett bortfallande av skogsaccisen skulle ha haft på den kommunala utdebiteringen i sju kommuner inom länet, därav några speciellt skogrika. Av undersökningens resultat drager länsstyrelsen följande slutsatser.

»Såvitt länsstyrelsen kunnat finna, skulle sålunda ett borttagande av skogsaccisen komma att för landskommunerna i allmänhet medföra en viss höjning av den kommunala utdebiteringen. Denna förskjutning av skattebördan synes dock även för de utpräglade skogskommunerna kunna antagas bliva relativt måttlig, och länsstyrelsen anser icke, att detta förhållande bör hindra ett bifall till motionerna. Den nuvarande ordningen har faktiskt kommit att innebära en hårdare beskattning av skogen än av andra jämförliga skatteobjekt — ytterligare skärpt till följd av den vid senaste fastighetstaxering företagna höjningen av skogsvärdena — ehuru en sådan kraftigare belastning icke synes hava varit avsedd. Det får därför anses vara en rättvis åtgärd att åstadkomma en utjämning, och enligt länsstyrelsens förmenande bör denna ske nu, då tidpunkten ur flera synpunkter måste anses lämplig.»

Länsstyrelsen i Kopparbergs län ansluter sig till kommunalskatteberedningens uttalande att såväl de skattskyldigas som kommunernas intressen bleve på ett tillfredsställande sätt tillgodosedda genom skogsaccisens avskaffande och anordnande av objektbeskattning å växande skog medelst en fastighetsskatt med samma repartitionstal för skogsvärde som för annat taxeringsvärde. Beskattningen av växande skog genom uttagande av skogsaccis syntes länsstyrelsen vara en mindre lämplig skatteform. Då härtill komme att ett upphörande av lagen om skogsaccis skulle för taxeringsmyndigheterna medföra en icke oväsentlig lättnad i arbetet, vore det önskvärt att denna skatt snarast avskaffades. Emellertid syntes det tveksamt, huruvida en dylik reform kunde genomföras separat, då den skulle förknippas med en samtidig ändring av repartitionstalet för skogsvärde. Kommunalskatteberedningens förslag förutsatte en genomgripande förändring i grunderna för fastighetsbeskattningen, och det nya skattesystem, som beredningen sålunda föreslagit, torde helst böra genomföras i ett sammanhang. Länsstyrelsen ville också understryka vikten av att den planerade revisionen av den kommunala beskattningen snarast genomfördes.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län åberopar innehållet i en av vederbörande taxeringsintendent upprättad promemoria, vari uttalas, att det i och för sig ej funnes något att erinra mot att utan avvaktan på Kungl. Maj:ts ställningstagande till de av kommunalskatteberedningen i övrigt framlagda förslagen rörande fastighetsbeskattningen upphäva lagen om skogsaccis, därest repartitionstalet för garantiskatten å skogsvärde sattes till detsamma som för fastighet i övrigt. Vissa skäl framhållas emellertid i promemorian för att skogsaccistaxeringen skall slopas först från och med år 1949. Det kunde med hänsyn till de mycket vaga direktiv, som lämnats rörande tolkningen av övergångsbestämmelserna i den nya uppbördsförordningen, befaras, att skatt enligt dessa bestämmelser icke kunde påföras för någon mera avsevärd del av de intäkter av skogsbruk som uppkommit genom de mycket stora skogsförsäljningarna i länet under 1946, varvid det mest varit fråga om skogsavverkningsrätter. Därest icke övergångsbestämmelserna till den nya uppbördsförordningen kunde skärpas, i vad avsåge skatt å större intäkter av skogsbruk, förefölle det vara en rättvis kompensation åt kommunerna, att de finge åtnjuta skogsaccisen även till den del den kunde utgå vid taxeringen år 1948. Höjningen av repartitionstalet för garantiskatten å skogsvärde kunde nämligen av allt att döma vid 1948 års taxering icke på långt när förväntas kompensera de skogrika kommunerna för upphävandet av lagen om skogsaccis.

Länsstyrelsen i Västerbottens län finner det vara ett rättvist krav att den förhållandevis hårda beskattning, som på grund av skogsaccisen åvilar skogsbruket, bringas att upphöra. Men även ur taxeringstekniska synpunkter kunde enligt länsstyrelsens mening starka skäl åberopas till stöd för ett avskaffande av denna skatteform. Förutom den ojämnhet i tillämpningen av bestämmelserna, som alltjämt förelåge icke blott inom olika taxeringsnämnder utan även prövningsnämnderna emellan, kunde framhållas de relativt dryga kostaderna för själva taxeringsförfarandet samt den icke oväsentliga ökningen av antalet besvär till prövningsnämnderna, som taxeringen till skogsaccis medförde. Med hänsyn härtill och då länsstyrelsen ansåge, att ett bibehållande av garantiskattesystemet ej gäve anledning till annat ståndpunktstagande, måste länsstyrelsen vidhålla sin tidigare uttalade mening att skogsaccisen borde avskaffas.

Däremot ville länsstyrelsen starkt ifrågasätta lämpligheten av den föreslagna höjningen av repartitionstalet för skogsvärde. Visserligen skulle ytterligare förenklingar i taxerings- och debiteringsförfarandet ernås. Fråga vore emellertid, huruvida dessa fördelar uppvägde de ogynnsamma verkningar, som kunde förväntas uppkomma genom repartitionstalets höjning. Även om skogsaccisen borttoges, borde enligt länsstyrelsens förmenande repartitionstalet för skogsvärde sättas lägre än för jordbruksvärde på grund av skogsbrukets säregna karaktär. Det torde nämligen vara en vanlig företeelse, att åtminstone ägare till mindre skogs- eller jordbruksfastigheter uttog och tillgodogjorde sig skogens avkastning blott med flera års mellanrum. Under sådana omständigheter finge vederbörande under de mellanliggande åren erlägga fastighetsskatt å det skogsvärde, som fastställdes i förhållande till av-

kastningen vid uthålligt skogsbruk utan att någon intäkt av skogsbruk förefunnits. Härvid torde det icke sällan inträffa, att det på skogsvärdet belöpande s. k. procentavdraget ej kunde utnyttjas helt eller delvis. För dylika skogsägare skulle följaktligen en höjning av repartitionstalet från 0,04 till 0,05 medföra en ytterligare skattebelastning. Härtill komme att, även om procentavdraget kunnat helt utnyttjas å fastighetsbilagan, objektskatt likväl kunde uppkomma till följd av att inkomsten av fastigheten icke vore så stor, att den tillsammans med övriga inkomster gäve möjlighet att helt utnyttja allmänna avdrag och ortsavdrag. Länsstyrelsen ansåge sig därför icke böra tillstyrka förslaget om höjning av repartitionstalet för skogsvärde i samband med skogsaccisens avskaffande.

För att belysa verkningarna av skogsaccisens borttagande i vad avser utdebiteringen av allmän kommunalskatt har länsstyrelsen låtit upprätta en tabell, avseende 1945 års taxeringar för länets kommuner med undantag av städer och köpingar. Beträffande tabellen anför länsstyrelsen följande:

»Av denna framgår, att relativt måttliga höjningar av den allmänna kommunalskattens belopp måste vidtagas, därest skogsaccisen upphör att utgå. Höjningen skulle emellertid bliva i det närmaste lika stor om repartitionstalet för skogsvärde bestämdes till 0,05. I tabellen har räknats med fullt tillskott av skattekonor i förhållande till berörda höjning. Det står emellertid klart, att detta beräknings sätt icke kan giva ett exakt siffermaterial till ledning för frågans bedömning. Ett någorlunda tillförlitligt resultat torde dock ej kunna uppnås utan tidsödande provtaxeringar. De framkomna siffrorna synas dock utvisa en gräns, utöver vilken sänkning ej torde vara möjlig. Det förhåller sig troligen så, att allenast en mindre del av den påvisade skillnaden vid olika repartitionstal skulle kunna utnyttjas. Verkningarna för skatteunderlagets del av skogsaccisens avskaffande synas därför kunna begränsas till den höjning av den kommunala utdebiteringen, som i varje särskilt fall kan visas erforderlig. Icke heller för landstingsskattens del synes på ovan anförda skäl en höjning av repartitionstalet hava någon större betydelse.»

Länsstyrelsen fortsätter:

»För att rätt kunna bedöma förevarande spörsmål måste ihågkommas, att avverkningarna under här ifrågavarande beskattningsår belöpa å den period av rekordartat stora avverkningar, som inleddes under år 1942 och som på grund av bl. a. lagen om avverknings skyldighet givit de högsta accispliktiga rotvärdena hittills. Från såväl skogsvårdsstyrelsen i länet som från industrihåll har under innevarande år framhållits nödvändigheten av att kraftigt reducera avverkningarna. Härvid hava så höga nedskärningar i avverkningarna som 30 procent nämnts. Då minskade avverkningar således torde vara att förvänta inom en snar framtid, lär den debiterade skogsaccisen komma att väsentligt nedgå, åtminstone så länge prisstoppet å sågad vara förhindrar ökat rotvärde för avverkad kbm. Härav följer, att verkningarna av skogsaccisens borttagande kunna förväntas bliva mindre än tabellen utvisar. Skulle verkningarna för kommuner utom länet i något fall bliva ogynnsammare än vad tabellen angiver, synes detta förhållande icke vara något skäl för skogsaccisens bibehållande. En kraftigare höjning av den allmänna kommunalskatten synes kunna regleras inom ramen för bestämmelserna om statsbidrag till skattelindring. Det torde icke heller behöva befaras att skogsaccisens avskaffande skall medföra någon nämnvärd höjning av saluvärdena å jordbruksfastigheter.»

Länsstyrelsen i Norrbottens län finner övervägande skäl tala för genomförande av det i motionerna framlagda förslaget. Efter att ha erinrat om att virkestaxeringen leder till viss orättvisa de skattskyldiga emellan och förorsakar taxeringsmyndigheterna betydande tidsspillan och besvär anför länsstyrelsen bl. a. följande:

»Ett genomförande av förslaget kommer onekligen att medföra ekonomiska nackdelar för kommuner här i länet, vilket måste ingiva länsstyrelsen betänkligheter med avseende på det genomgående höga skattetrycket i länet. Länsstyrelsen har beträffande vissa kommuner i länet verkställt undersökning för taxeringsåren 1941—1944 för uträkning av den minskning i de totala skatteintäkterna (= summan av kommunal inkomstskatt + fastighetsskatt + skogsaccis), som dessa kommuner skulle få vidkännas vid genomförande av förslaget. Minskningen skulle beträffande dessa kommuner uppgå till högst 2,7 procent och lägst 0,4 procent av den totala skatteintäkten.

Länsstyrelsen anser, att de skatteintäkter, som skulle bortfalla för kommunerna vid ett genomförande av förslaget, icke uppgå till sådana belopp, att denna minskning av skatteintäkterna bör tillmätas avgörande betydelse vid bedömande av förevarande fråga.»

Landskommunernas förbund anser de skäl, som anförts för slopande av skogsaccisen, vara bärande men understryker, att de kommuner, som vid skogsaccisens bortfallande skulle få en väsentligt höjd uttaxering av allmän kommunalskatt, böra bli kompenserade genom skatteutjämningsåtgärder, såsom kommunalskatteberedningen föreslagit. Förbundet, som förutsätter, att statsmakternas ställningstagande till kommunalskatteberedningens förslag i dess helhet icke kan uppskjutas mera än ytterligare något år, kan emellertid icke finna, att i förevarande motioner anförts tillräckligt bärande skäl för en isolerad behandling av frågan om skogsaccisen och repartitionstalet för jordbruksfastighets skogsvärde.

Sveriges skogsägareförbund anser, att skogsaccisen som beskattningsform för skogsbruket är förenad med många betydande olägenheter men knappast med någon fördel, och tillstyrker bifall till motionerna. Vid sidan av det principiella skälet för borttagande av skogsaccisen, nämligen att denna skatt alltmer fått karaktär av en särskild extra skatt på skogsbruket, finnas enligt förbundets mening utomordentligt starka praktiska motiv för en sådan åtgärd. Beträffande dessa motiv anför förbundet följande:

»Den beräkning av det avverkade virkets rotvärde, som är en förutsättning för taxeringen till skogsaccis, är ett tidskrävande och för många skogsägare utomordentligt mödosamt förfarande. Beräkningen utgår från virkessortimentens bruttovärden vid normal leverans- eller försäljningsplats. Redan beträffande storleken hos dessa värden måste vidlyftiga utredningar verkställas, varjämte tvistigheter kunna uppstå, hänförliga till individuella variationer i virkespartiernas kvalitet, dimensioner, uppberedningsgrad m. m. Bruttopriserna kunna dessutom, vilket redan kommunalskatteberedningen på sin tid påpekade, variera under ett och samma deklarationsår, vilket kan försvåra medeltalsberäkningar och framkalla tvistigheter beträffande dessa.

Från berörda bruttovärden skola sedan avdragas alla med virkets avverkning, uppberedning och tillredning samt transport förenade kostnader ävensom vissa avdragsgilla s. k. allmänna omkostnader. Då berörda kostnader

variera med huggningssvårighet, barkningsgrad, transportvägarnas längd m. m., måste beräkningar utföras, vilka ofta kunna vara utomordentligt komplicerade och tidsödande.

Samtliga dessa beräkningar, såväl de, vilka avse bruttovärdena, som kalkylerna över avdragen, måste, vad beträffar större skogsägare eller virkesköpande industriföretag, utföras till ett utomordentligt stort antal. Först och främst måste skilda uppgifter lämnas för varje kommun, där deklaranter bedrivit avverkning. Vidare måste inom kommunen virke från egna skogar och rotköp åtskiljas. Olika rotköpsposter inom kommunen få ej sammanslås, utan skola deklarerarar var för sig. Vidare måste givetvis alla skilda sortiment, vilka i Norrland kunna uppgå till ett tiotal samt i södra Sverige till det dubbla, deklarerarar var för sig inom varje kommun dels, enligt vad ovan sagts, för egna skogar och dels för en var post rotköpt virke. Härutöver måste emellertid slutligen även en annan uppklyvning av deklarationsposterna äga rum, nämligen efter skilda leveransplatser med olika bruttopriser eller varierande transportkostnader inom vart och ett sortiment. Sålunda få exempelvis virkesposter av samma sortiment, som levererats vid olika flottleder, ej sammanföras i deklarationen.

Allt detta föranleder, att antalet deklarationsposter för en större avverkare kan uppgå till många tusental. Bakom varje deklarationspost ligga upp till ett tiotal skilda räkneoperationer. Ett medelstort eller större skogsföretags virkesdeklarationer inrymma sålunda många tiotusentals skilda räkneoperationer. De kräva en räknekunnig kontorsmans arbete i flera månader samt draga kostnader för deklaranter av tusentals kronor. Som ett exempel härpå må nämnas, att skogsaccisdeklarationerna från ett mellansvenskt skogsföretag år 1947 vägde sammanlagt 3,6 kg.»

Förbundet framhåller slutligen, att det motiv, vilket vanligen pläгат framhållas till förmån för skogsaccisens bibehållande, nämligen att denna skatt följde avverkningarna och alltså träffade skogsägaren, när han hade medel disponibla för skattelikvidens erläggande, vore föga bärande. Virkesförsäljningar kunde visserligen ske samt likvider för dem inflyta under alla årstider. Det ojämförligt vanligaste syntes dock vara, att försäljningarna av avverkat virke på leverans skedde under vintern och att slutlikviderna skedde under våren eller försommaren. Detta virke deklarerades därefter till skogsaccis nästkommande februari, och uppbörderna av skogsaccisen skedde först efter ytterligare ett år. Mellan köpeskillingens för virket inflytande och uppbörderna av skogsaccisen låge sålunda vanligen mer än ett och ett halvt år. Det kunde då icke med fog göras gällande, att denna skatteform ur likviditetssynpunkt skulle vara för skogsägaren behöfvlig eller särskilt förmönlig.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund ansluter sig till förslaget om skogsaccisens avskaffande men anser sig icke kunna biträda den uti ifrågasvarande motioner föreslagna höjningen av repartitionstalet för skogsvärde. Skogsaccisen syntes dock enligt förbundets mening under alla förhållanden böra avskaffas, även om därvid skulle bliva nödvändigt att öka repartitionstalet för skogsvärde till detsamma som för jordbruksvärde. Då verkningarna av gällande bestämmelser för skogsaccisen visade, att denna beskattningsform vore uppenbart olämplig såsom komplement till en fastighetsbeskattning å växande skog, och då oöverkomliga svårigheter torde föreligga att så kunna avväga skogsaccisen att den exakt komme att fylla sitt syfte, syntes

den enda återstående möjligheten vara att upphäva skogsaccisbeskattningen och på annan väg uttaga skatt på växande skog. Härvid torde den enklaste lösningen vara att fastställa repartitionstalet för skogsvärde till samma siffra som för jordbruksvärde.

Ytterligare ett tungt vägande skäl för skogsaccisbeskattningens avskaffande vore enligt förbundets åsikt det omfattande arbete, som denna beskattningsform medförde för såväl det allmänna som den enskilde ur taxeringsteknisk synpunkt. Sålunda medförde skogsaccisbeskattningen för myndigheterna ett omfattande taxeringsarbete av komplicerad natur. Härtill komme arbete med debitering och uppbörd av skogsaccisen. Antalet taxeringsprocesser angående skogsaccis hade vidare varit betydande och säkerligen dragit stora kostnader för statsverket. De nu nämnda utgifterna skulle till allra största del kunna undvikas, därest fastighetsskatt på skog komme att uttagas gemensamt med övrig fastighetsskatt. Ävenledes för den enskilde medförde skogsaccisbeskattningen ett omfattande arbete, varvid skogsägaren mången gång finge åsidosätta för honom avsevärt viktigare göromål. Ofta tillkomme även kostnader i form av arvoden till taxeringsexperter på grund av deklARATIONENS komplicerade natur.

Förbundet ville slutligen ej underlåta att framhålla, att ett slopande av skogsaccisen och en övergång till garantiskatt i vissa enskilda fall skulle kunna medföra för hård beskattning på grund av att taxeringsvärdet understundom kunde komma att ligga för högt, nämligen i sådana fall då särskilt stora skogsuttag skett med åtföljande skogsaccisbeskattning. Då större förändringar skett beträffande fastighetsvärdet på grund av stora skogsuttag, skedde nämligen i regel icke någon jämkning av taxeringsvärdet förrän vid nästkommande fastighetstaxering. Intill denna finge sålunda skogsägaren erlägga skatt på ett högre värde än det verkliga. Dylika fall torde dock icke vara alltför ofta förekommande och kunde knappast ha någon avgörande betydelse vid ställningstagandet till skogsaccisens avskaffande.

Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund tillstyrker livligt bifall till motionerna, så att skogsaccisen bringas att försvinna från och med år 1948. Till motivering av sin ståndpunkt anför förbundet följande:

»Virkestaxeringen vållar på ett sätt betydande svårigheter för taxeringsnämnderna men på ett annat inga svårigheter alls. Nämnden känner nämligen i regel icke till avverkningens omfattning vare sig under hela avverkningssäsongen eller under den del, som infaller före årsskiftet, och den som infaller efter, vilket är av betydelse, eftersom skogsaccisen ju skall debiteras för kalenderår. Nämnden är därför i allra högsta grad hänvisad till att antingen godtaga den avgivna deklARATIONEN, där man med största sannolikhet ej gjort någon noggrann uppdelning på olika år, eller ock lita på skogsvårdsombudets uppgift. Även för detta ställer det sig emellertid ofta mycket svårt att riktigt bedöma omfattningen och uppdelningen. Bedömningen av virkets kvalitet lämnar givetvis även rum för många misstag. Förbundet vågar därför med bestämdhet påstå, att den rättvisa och jämlika taxeringen i flertalet virkestaxeringsfall lyser med sin frånvaro, vilket förbundet finner beklagligt.

Det kan naturligtvis sägas, att skogsaccisen spelar så pass underordnad

roll, att det icke mycket betyder, om taxeringen blir exakt riktig. Det är uppenbarligen också de skattskyldigas åsikt, ty ett mycket stort antal underlåter regelmässigt att avlämna deklaration, och utsänd anmaning betraktas ofta som ett utslag av ren trakasseringslusta, då det gäller denna skatt. Nämnanden får därför ofta nöja sig med att åsätta en taxering, som kan förmodas något så när svara mot verkliga förhållandet.

Ur taxeringssynpunkt skulle förbundet med synnerlig tillfredsställelse hälsa skogsaccisens avskaffande. Någon egentlig betydelse som inkomstkälla för kommunerna har den ju i regel heller icke, och än mindre lär den med säkerhet bli, sedan avverkningarna efter krisåren nedgått, vilket får förmodas bli en given följd efter de senare årens överavverkning. Rent principiellt har förbundet också svårt att förstå, varför just inkomst av skogsbruk skall beskattas hårdare än annan inkomst, även om det icke gäller några större belopp.»

Skogsaccisbeskattningens ekonomiska verkningar beträffande å ena sidan kommunerna och å andra sidan de skattskyldiga låta sig rätt väl belysa med tillhjälp av tillgängliga statistiska uppgifter. Utskottet har i detta syfte låtit göra vissa beräkningar och sammanställningar angående skogsaccisens absoluta och relativa betydelse för kommunerna samt dess belastning av de skattskyldiga i jämförelse med den fastighetsskattelast, som den varit avsedd att ersätta.

Kommunalskatteberedningen redovisade i sitt betänkande (SOU 1942: 34) vissa undersökningar rörande skogsaccisens storlek inom landskommunerna taxeringsåren 1929—1940. Av dessa framgår att det accispliktiga rotvärdet varierat mellan 69 och 262 miljoner kronor (taxeringsåren 1934 resp. 1939) samt den debiterade skogsaccisen mellan 1,5 (1933 och 1934) och 5,8 (1938) miljoner kronor. I genomsnitt under de undersökta 12 åren hade det accispliktiga rotvärdet uppgått till 162 och den debiterade skogsaccisen till 3,4 miljoner kronor.

Fullföljer man denna undersökning för de senare år, beträffande vilka officiella uppgifter finnas tillgängliga, nämligen taxeringsåren 1941—1945, finner man som väntat, att skogsaccisen avsevärt ökat i betydelse. De lägsta siffrorna under denna 5-årsperiod äro att finna för 1941 med ett accispliktigt rotvärde å 241 och en debiterad skogsaccis å 5,0 miljoner kronor. Högst äro siffrorna för taxeringsåret 1944 med resp. 392 och 8,3 miljoner kronor. Medeltalen för perioden bli resp. 310 och 6,5 miljoner kronor.

Under de 17 åren 1929—1945 har skogsaccis uttagits å ett sammanlagt rotvärde av i det närmaste 3,5 miljarder kronor och till ett belopp av ungefär 73,5 miljoner kronor. I genomsnitt per år motsvara dessa tal resp. 206 och 4,3 miljoner kronor.

Det sagda belyses närmare i efterföljande tab. 1.

Tab. 1.

Taxeringsår	Debiterad skogsaccis	Accispliktigt rotvärde	Taxeringsvärde å växande skog
	i miljoner kronor		
1928			1 566
1929	3·9	201	
1930	3·5	177	
1931	3·8	193	
1932	2·6	132	
1933	1·5	74	1 353
1934	1·5	69	
1935	2·9	132	
1936	3·2	143	
1937	3·1	141	
1938	5·8	261	1 584
1939	5·7	262	
1940	3·4	161	
1941	5·0	241	
1942	5·4	261	
1943	6·8	325	
1944	8·8	392	
1945	7·1	331	2 437

I kommunalskatteberedningens betänkande redovisades även länsvis för landskommunerna uppgifter om den debiterade skogsaccisen och utdebiteringen per 100 kronors rotvärde. Dessa uppgifter avsågo taxeringsåren 1934 och 1938. Beredningens tabell intages här nedan som tab. 2, sedan densamma kompletterats med motsvarande uppgifter för taxeringsåret 1944.

Det framgår av tabellen, att ökningen av den debiterade skogsaccisen från 1938 till 1944, vilken ökning motsvarar 42 procent, knappast till någon del kommer på vår skogrikaste landsdel, Norrland. Det obetydliga försprång Norrland hade 1944 i förhållande till Götaland och Svealand är helt och hållet att tillskriva den högre utdebiteringen i Norrland. Ser man nämligen till det accispliktiga rotvärdet nämnda år, kommer Norrland icke högre än till 120 miljoner kronor mot 133 resp. 139 miljoner kronor för Svealand och Götaland.

De högsta skogsaccisbeloppen för 1944 redovisas för Värmlands, Gävleborgs och Kopparbergs län med resp. omkring 938 000, 783 000 och 704 000 kronor. De berörda tidigare åren låg Gävleborgs län främst.

I en tabell i kommunalskatteberedningens betänkande redovisades de repartitionstal för en fristående objektskatt å skogsvärdet som skogsaccisen motsvarat taxeringsåren 1929—1940. Dessa tal äro uttryckta i procent, så att t. ex. ett repartitionstal av 0,02 betecknas med 2,0. Vid repartitionstakens beräkning har hänsyn tagits till att dessa tal skola representera en fastighetsskatt, som utgår icke blott till primärkommun utan även till lands-

Tab. 2.

L ä n	Debiterad skogsaccis i kronor för taxeringsåret			Utdebitering i medeltal per 100 kronors rotvärde för taxeringsåret		
	1934	1938	1944	1934	1938	1944
Stockholms	22 925	87 123	154 388	2·03	2·13	2·09
Uppsala	20 454	79 641	119 927	1·83	1·99	1·88
Södermanlands	39 312	140 787	249 052	2·04	2·16	2·01
Östergötlands	58 339	221 642	393 641	1·94	2·14	2·05
Jönköpings	53 935	181 783	422 974	1·72	1·75	1·70
Kronobergs	37 998	160 848	359 763	1·91	1·96	1·98
Kalmar	53 296	275 807	469 332	2·01	2·12	2·01
Gotlands	2 781	16 909	36 539	2·25	2·29	2·45
Blekinge	15 197	50 523	114 068	2·27	2·42	2·44
Kristianstads	21 436	55 793	164 936	1·90	1·99	1·97
Malmöhus	12 758	24 119	61 272	1·79	1·90	1·79
Hallands	9 109	24 638	78 798	1·98	1·92	1·94
Göteborgs o. Bohus	9 321	24 033	80 620	2·17	2·31	2·35
Älvsborgs	37 619	123 081	306 545	1·83	1·85	1·88
Skaraborgs	30 966	99 944	213 962	1·89	1·93	1·85
Värmlands	156 867	545 802	938 421	2·15	2·33	2·23
Örebro	45 550	182 805	331 195	2·03	2·07	1·92
Västmanlands	27 376	119 301	184 192	2·13	2·20	2·03
Kopparbergs	90 542	495 182	704 094	1·84	1·93	1·83
Gävleborgs	178 531	710 466	782 711	2·37	2·54	2·29
Västernorrlands	151 956	605 772	577 541	2·35	2·53	2·53
Jämtlands	139 238	597 465	548 623	2·23	2·44	2·46
Västerbottens	143 588	585 952	647 242	1·96	2·20	2·36
Norrbottnens	92 595	438 793	386 452	2·56	2·62	2·98
Samtliga	1 451 739	5 848 209	8 326 288	2·10	2·24	2·13
Därav:						
Svealand	403 026	1 650 641	2 681 269	2·02	2·28	2·02
Götaland	342 805	1 259 120	2 702 450	1·90	2·00	1·94
Norrland	705 908	2 938 448	2 942 569	2·26	2·45	2·46

ting och i förekommande fall till tingslag. I efterföljande tab. 3 återfinnas de av beredningen framräknade repartitionstalen ävensom motsvarande för taxeringsåren 1941—1945 beräknade tal.

Tab. 3.

Taxerings- år	Reparti- tionstal	Taxerings- år	Reparti- tionstal	Taxerings- år	Reparti- tionstal
1929	2·4	1935	1·7	1941	2·7
1930	2·2	1936	2·0	1942	3·0
1931	2·3	1937	2·0	1943	4·0
1932	1·4	1938	3·2	1944	5·0
1933	0·8	1939	3·1	1945	2·8
1934	0·8	1940	1·8		

Det framgår av tabellen, att skogsaccisen nästan genomgående motsvarat ett högre repartitionstal än skillnaden mellan repartitionstalen för å ena sidan jordbruksvärde och å andra sidan skogsvärde. Den sammanlagda objektskatten å den växande skogen har sålunda varje år, möjligen med undantag för 1932—1934, varit större än objektskatten å fastighet i övrigt. Särskilt stor har merbelastningen varit under de senare åren. Den 1944 debiterade skogsaccisen motsvarade sålunda ett repartitionstal å 5, vilket innebär, att enbart skogsaccisen hade utgjort en tillräcklig objektheskattning av skogsvärde, även om denna för fastighet i övrigt skett genom en fristående objektskatt med samma repartitionstal som vid den nuvarande garanti-skatten. I själva verket representerade skogsaccisen sistnämnda år en relativt sett betydligt högre objektskattebelastning av växande skog än den som fastighet i övrigt hade att vidkännas. I genomsnitt har skogsaccisen åren 1929—1945 motsvarat en fristående objektskatt med repartitionstalet 2,4.

Det är givet, att en så betydande merbelastning för en viss grupp skattskyldiga varit ägnad att sänka utdebiteringen i primärkommunerna. I vilken grad detta varit fallet, kan icke utrönas utan ett mycket omfattande arbete. Vill man undersöka förhållandet för den enskilda kommunen, är det icke tillräckligt att känna till den debiterade skogsaccisens belopp, det taxerade skogsvärdet, antalet skattekronor och den för året beslutade uttaxeringen, varom allt uppgifter finnas tillgängliga i den officiella statistiken, utan man måste också genom provtaxering skaffa sig kännedom om i vad mån skogsägarna skulle ha kunnat tillgodogöra sig ett högre procentavdrag ävensom inhämta upplysning om storleken av kommunens skogsaccisfond. Ett så omständligt arbete enbart för dylikt ändamål kan givetvis icke komma i fråga. Man får nöja sig med att göra vissa approximativa beräkningar. Därvid kan man lämpligen bortse från att skogsaccisen icke i sin helhet får tagas i anspråk under det år den inflyter. I övrigt kan man grunda sina beräkningar på två olika antaganden, nämligen att skogsägarna antingen helt eller ock till ingen del skulle ha kunnat utnyttja det procentavdrag, som motsvarar skillnaden mellan det högre repartitionstalet för jordbruksvärde och det lägre talet för skogsvärde. Man får på så sätt fram den maximala resp. den minimala effekt, som skogsaccisen haft på utdebiteringen.

Tillämpar man dessa beräkningsgrunder, kommer man till det resultatet att merbelastningen å skogsägarna i förhållande till andra fastighetsägare varit av den storleken att de av landskommunerna år 1945 beslutade utdebiteringarna kunnat hållas i genomsnitt ungefär 17 öre lägre per skattekrona än om någon merbelastning ej förekommit. För de enskilda kommunerna har merbelastningen genom skogsaccisen möjliggjort en minskning av nämnda utdebiteringar, som i lägst 17 och högst 19 kommuner överstigit en krona per skattekrona. Omvänt kan man säga, att ett borttagande av skogsaccisen samtidigt med en höjning av repartitionstalet för skogsvärde skulle ha föranlett en ökning av utdebiteringarna av angiven storlek. Merbelastningens inverkan på ifrågavarande utdebiteringar i de berörda kommunerna belyses närmare i efterföljande tab. 4.

Tab. 4.

Kommun, län	Hela kommunala utdebiteringsbehovet	Statsbidrag till skatte- lindring	Merbelastningens storlek	
			lägst	högst
i kronor per skattekrona				
Värvik, Älvsborgs	10·25	—	1·03	1·06
Håbol, »	9·15	—	1·04	1·08
Sillerud, Värmlands ..	13·70	0·58	1·02	1·05
Östervallskog, » ..	12·20	—	1·07	1·11
Bogen, » ..	11·04	—	1·06	1·12
Nyskoga, » ..	11·00	—	0·97	1·02
S. Finnskoga, » ..	13·20	0·66	1·31	1·36
N. » ..	13·20	0·51	1·04	1·10
Malingsbo, Kopparbergs..	10·00	—	0·98	1·04
Bjuråker, Gävleborgs	11·80	—	1·21	1·25
Norrbo, »	13·80	0·89	1·04	1·07
Nianfors, »	8·40	—	1·13	1·20
Hassela, »	13·35	0·33	1·03	1·06
Haverö, Västernorrlands	16·40	1·52	1·20	1·24
Ljustorp, » ..	19·30	3·54	1·07	1·09
Viksjö, » ..	17·40	1·35	1·06	1·09
Borgvattnet, Jämtlands ..	13·30	0·61	1·11	1·15
Linsell, » ..	11·30	—	1·18	1·21
Ängersjö, » ..	10·30	—	1·09	1·15

Av tab. 4 kan man se, att det icke spelar någon större roll, om man räknar med att det vid repartitionstalets höjning från 0,04 till 0,05 tillkommande procentavdraget skulle ha blivit helt utnyttjat eller att det icke i någon mån skulle kunnat utnyttjas. Skillnaden i utdebiteringen blir för de undersökta kommunerna icke i något fall högre än 7 öre per skattekrona.

Den år 1945 debiterade skogsaccisen har som synes haft den största effekten i Södra Finnskoga, Bjuråker och Haverö, där merbelastningen å skogsägarna motsvarat en utdebiteringsminskning å högst resp. 1,36, 1,25 och 1,24 kronor per skattekrona och lägst resp. 1,31, 1,21 och 1,20 kronor per skattekrona.

Utskottet.

Det avgörande skälet för att man år 1928 införde den nuvarande skogsaccisen i stället för att uttaga objektskatt å växande skog enbart i form av fastighetsskatt torde ha varit att skogsaccisen skulle bättre ansluta skattebetalningen till tidpunkten för skogsavkastningens tillgodogörande. Man ansåg, att en sådan skatteform som skogsaccisen vore ägnad att underlätta erläggandet av skatten och att den därför vore att föredraga även ur skogsvårdssynpunkt, i det att den i motsats till fastighetsskatten ej skulle föranleda olämpliga förtida avverkningar för att skaffa medel till årligen förfallande skattebelopp. Såsom framgår av den ovan lämnade redogörelsen, har

emellertid uppbörden av skogsaccis kommit att äga rum först något år efter virkets avverkande eller ännu senare. Avståndet i tiden mellan avverkningen och uppbörden har icke heller minskats genom det beslutade nya uppbörds-systemet utan i vissa fall tvärtom ökat. Ur likviditetssynpunkt synes det därför icke vara av så stort värde för de skattskyldiga att få erlägga objekt-skatten å skog i form av en accis.

För skogsvårdens vidkommande har accisbeskattningen visserligen tidigare i skogliga kretsar tillerkänts ett visst företräde framför fastighetsbeskattningen av växande skog, men numera torde den uppfattningen vara allmän bland skogsbrukets målsmän att en fastighetsskatt å växande skog av samma storlek som för fastighet i övrigt icke skulle vara till men för skogsbrukets rationella bedrivande. Skogsägarna ha fått allt större insikter i skogliga och ekonomiska frågor, varför de i första hand torde bestämma sina virkesuttag med hänsyn till önskemålet att erhålla en jämn och god virkesavkastning. Konjunkturerna på virkesmarknaden och skogarnas sammanställning utöva givetvis också ett starkt inflytande på avverkningarna. Att en kommunal fastighetsskatt med ett underlag å fyra eller fem procent av skogsvärdet, vilken endast utgör en ringa del av skogsägarnas totala årliga skattebörd, skulle annat än i ytterst få undantagsfall vara den faktor, som giver impulsen till förtida skogsuttag, förefaller ej troligt. En höjning av repartitionstalet för fastighetsskatten från 0,04 till 0,05 synes i varje fall icke kunna ha någon egentlig betydelse ur skogsvårdssynpunkt. Skulle en skogsägare ha svårigheter att skaffa medel till den årliga fastighetsskatten å skog, behöves delta numera icke nödvändigt leda till olämpliga skogsuttag, enär ökade möjligheter till belåning av växande skog öppnats genom lagstiftningen om begränsning av rätten att avverka skog å in-tecknad fastighet.

De fördelar, som man avsett att vinna genom att delvis utbyta fastighetsbeskattningen av skog mot en accis, ha sålunda visat sig vara av ganska ringa värde, liksom de olägenheter, som man antagit vara förknippade med en fastighetsbeskattning av skog, kommit att tillmätas allt mindre betydelse. Detta sammanhänger, såsom av det sagda torde framgå, delvis med den faktiska utveckling, som alltsedan 1928 skett på olika områden.

De nackdelar, som äro förenade med skogsaccisbeskattningen, hava där- emot blivit alltmera framträdande. En accis å det avverkade virket måste alltid giva en skattebelastning, som avviker från den fastighetsskattebörd accisen är ämnad att ersätta. Full jämlikhet i beskattningen mellan ägare av skogsfastigheter och av övriga fastigheter kan med en sådan anordning aldrig uppnås, och olikheterna i beskattningen kunna, såsom det visat sig, bli av anmärkningsvärd storlek. I genomsnitt för åren 1929—1945 har skogsaccisens belastning av skogsägarna varit lika stor som en fristående objekt-skatt med repartitionstalet 0,024. Att skogsaccisen för taxeringsåret 1944 motsvarat en fristående objektskatt å skogsvärde till primärkommuner, tingslag och landsting med repartitionstalet 0,05 i stället för rätteligen en garanti-skatt med repartitionstalet 0,01, synes giva tillräckligt stöd för att ur rättvisesynpunkt underkänna denna skatt. Även om felen skulle bli mindre

under kommande år, utgör skogsaccisen såsom ett led i objektbeskattningen av fastighet alltid ett irrationellt moment, som ej är förenligt med en jämlik beskattning.

Ur taxeringssynpunkt giver virkestaxeringen upphov till avsevärda olägenheter för såväl de skattskyldiga som beskattningsmyndigheterna, vilka icke stå i rimlig proportion till de ur det allmännas synpunkt relativt små belopp, som inflyta på grund av denna taxering. Då skogsvårdsavgifterna icke längre skola utgå i förhållande till det accispliktiga rotvärdet, skulle dessa belopp i framtiden bli ännu mindre. Svårigheterna för de skattskyldiga att upprätta virkesdeklarationer och för beskattningsnämnderna att fastställa riktiga och å rätt beskattningsår belöpande rotvärden ha allmänt omvitnats och torde icke behöva ytterligare utvecklas. Även i samband med uppbörden av skogsaccis hava vissa svårigheter yppat sig. Det har vid indrivning av accis visat sig, att lagstiftningen ej givit tillräckliga möjligheter att uttaga den debiterade skatten. Vissa kommuner ha gjort avsevärda förluster på grund därav att personer, som saknat utmättningsbara tillgångar, inköpt skogsstämplingar och att den påförda skogsaccisen sedermera ej kunnat uttagas hos sådana skattskyldiga. Det har även inträffat, att kommuner icke kunnat utfå skogsaccis hos fastighetsägare, vilka själva avverkat sin skog, då fastigheterna varit så högt in-tecknade att utmätning ej lönat sig. 1935 års riksdag har i skrivelse till Kungl. Maj:t (nr 284) hemställt om utredning av denna fråga.

Med hänsyn till de allvarliga fel och olägenheter, som vidlåda skogsaccisen, vill utskottet i likhet med kommunalskatteberedningen såsom sin uppfattning uttala, att denna skatteform snarast möjligt bör avskaffas. I sammanhang därmed bör repartitionstalet för skogsvärde höjas till 0,05, så att ägare av skogsfastigheter bli helt likställda med övriga fastighetsägare. Det har i vissa remissyttranden påyrkats, att repartitionstalet för skogsvärde skulle bibehållas oförändrat vid 0,04, även om skogsaccisen borttoges. Några bärande skäl för att vid avskaffandet av den nuvarande överbeskattningen av skogsägarna sätta dessa i en förmånligare ställning än andra fastighetsägare synas emellertid icke kunna förebringas. Det i detta sammanhang åberopade förhållandet att skogsägarna till följd av skogsavkastningens ojämna uttagande icke skulle kunna utnyttja sina procentavdrag m. m. och därigenom erhölle en extra skattebördas synes icke hava något samband med skogaccisbeskattningen. Ett sådant fel i inkomstbeskattningen bör man i varje fall icke söka kompensera genom en i och för sig oberättigad förmån för de därav drabbade på ett annat område. I den mån felet verkligen förekommer, får man på direkt väg söka avhjälpa detsamma. Frågan om de ojämna skogsuttagens inverkan på beskattningen har behandlats av kommunalskatteberedningen i dess betänkande rörande inkomstbeskattningen av skogsbruk (SOU 1942: 35), och den torde bli föremål för vederbörlig uppmärksamhet i en nära framtid vid kommunalskattefrågans upptagande.

I anslutning till vad utskottet här ovan anfört finner sig utskottet böra tillstyrka bifall till motionärernas förslag om skogsaccisens borttagande och höjning av repartitionstalet för skogsvärde från 0,04 till 0,05. Genom dylika

åtgärder skulle enligt utskottets mening vinnas en rättvisare skattefördelning, större enhetlighet och överskådlighet i det kommunala skattesystemet samt icke oväsentliga lättnader i taxerings- och uppbördsarbetet.

Ett genomförande av motionärernas förslag måste givetvis inverka på kommunernas skatteintäkter och uttaxeringsbehov. Skall den nuvarande överbeskattningen av skogsägarna bringas att upphöra, kan icke en ökning av skattebördan för andra skattskyldiga undvikas. Man måste räkna med en viss höjning av de kommunala utdebiteringarna i skogskommunerna. Detta får man emellertid underkasta sig för att kunna åstadkomma en uppenbart rättvis och riktig omläggning av beskattningen. Dess bättre synes det förhålla sig så att ifrågavarande verkningar av förslaget skulle komma att hålla sig inom ganska måttliga gränser. Såväl skogsstyrelsen som länsstyrelserna i Värmlands, Västerbottens och Norrbottens län, vilka senare verkställt särskilda undersökningar beträffande kommuner inom sina respektive län, hava kommit till det resultatet att förslagets genomförande icke skulle leda till några större rubbningar och olägenheter beträffande kommunernas skatteintäkter och utdebiteringar. Det är också att märka att förekommande öknings i utdebiteringen kunna nedbringas genom understöd av skatteutjämningsmedel.

Såsom ovan uttalats, finner utskottet det angeläget att skogsaccisen snart möjligt avskaffas. Utskottet har därför haft för avsikt att föreslå att taxering till skogsaccis (virkestaxering) icke skulle — bortsett från eftertaxeringar — äga rum efter utgången av år 1947. Emellertid har mot ett förslag i sådan riktning rests vissa invändningar, som utskottet icke kunnat undgå att tillmäta viss betydelse och vilka gjort att utskottet velat förorda uppskov med ikraftträdande av nya bestämmelser i frågan till utgången av år 1948.

Såsom taxeringsintendenten i Gävleborgs län framhållit, har det under 1946 förekommit mycket stora skogsförsäljningar, varvid det mest varit fråga om skogsavverkningsrätter. På grund av övergångsbestämmelserna till den nya uppbördsförordningen kan det befaras, att kommunerna icke till någon mera avsevärd del kunna tillföras skatt för berörda intäkter av skogsbruk. Det förefaller då utskottet vara rimligt, att kommunerna få viss kompensation för dessa uteblivna skatteintäkter. En utväg härtill är att låta kommunerna få uppbära skogsaccis även på grund av 1947 års avverkningar. En sådan ordning synes utskottet så mycket rimligare som en stor del av 1947 års avverkningar torde hänföra sig till rotförsäljningar under 1946.

Utskottet vill också peka på det förhållandet, att den skogsaccis, som erlägges för avverkning i samband med rotförsäljning, i verkligheten bäres av säljaren, trots att det är avverkaren som har att erlägga accisen till vederbörande kommun. Man får nämligen räkna med att säljaren får vidkännas avdrag från den köpeskillning han eljest kunde erhålla med ett belopp, som motsvarar den beräknade skogsaccisen för den kommande avverkningen. Skulle skogsaccislagen upphävas fr. o. m. 1948 års ingång, bleve följderna alltså, att skogsaccis för avverkningar under 1947 på grund av rotförsäljningar, vilka ägt rum innan lagens upphävande blivit känt, icke behövde inle-

vereras till kommunerna, ehuru accisen faktiskt vore erlagd av säljarna. Det skulle alltså uppkomma en opåkallad vinst för köparna. Under sådana omständigheter är det av viss betydelse att en icke alltför kort tid förflyter mellan ett riksdagsbeslut om skogsaccisens avskaffande och ett upphävande av själva skogsaccislagen. Givetvis kan denna tid icke göras så lång att de här berörda olägenheterna helt skulle kunna undgås. Utskottet anser dock, att dessa skulle kunna förebyggas i många fall, därest beslut om skogsaccisens avskaffande fattades redan nu men ett ikraftträdande av lag härom uppskötes till den 1 januari 1949.

Slutligen vill utskottet framhålla, att det i nuvarande läge är förenat med betydande författningstekniska svårigheter att upphäva skogsaccislagen redan fr. o. m. 1948 års ingång. Utformningen av författningstexten och av bestämmelserna om ikraftträdandet ha visat sig bereda svårigheter, om skogsaccislagen skulle upphävas redan fr. o. m. den 1 januari 1948.

Vid ett genomförande av motionärernas förslag uppkomma i samband med övergången till den nya ordningen en del speciella frågor, som det är nödvändigt att taga ståndpunkt till. Taxering till skogsaccis skulle, därest utskottets förslag vinner riksdagens bifall, äga rum sista gången år 1948. De skattskyldiga komma sålunda att få utgöra skogsaccis enligt hittillsvarande grunder för taxeringsåret 1948. För detta år påföres de skattskyldiga tillika kommunal fastighetsskatt efter fyra procent av det taxerade skogsvärdet. För taxeringsåret 1949 utgår icke någon skogsaccis, och fastighetsskatten för detta år borde då egentligen påföras efter repartitionstalet 0,05 för skogsvärde, om kontinuiteten i beskattningen skulle strängt upprätthållas. Detta skulle emellertid vara förenat med vissa olägenheter. Uppbörd av skogsaccisen på grund av 1948 års virkestaxering sker enligt det omlagda uppbördssystemet å två terminer (mars, maj) under första halvåret 1949. Fastighetsskatt för taxeringsåret 1949 förfaller till betalning å uppbördsterminerna i september och november 1949 samt januari 1950. Om denna skatt i enlighet med vad nyss sagts skulle uttagas efter repartitionstalet 0,05 för skogsvärde, bleve resultatet att de skattskyldiga finge under ett och samma uppbördsår (mars 1949—februari 1950) erlægga skogsaccis samt fastighetsskatt efter repartitionstalet 0,05 å skogsvärde. Detta sammanhänger med att tiden för fastighetsskattens erläggande flyttats närmare taxeringen genom uppbördssystemets omläggning, medan skogsaccisens eftersläpning vid uppbörden ej minskats utan i vissa fall tvärtom gjorts något större. Då det förefaller vara obilligt att låta de skattskyldiga under en tidrymd av ett år betala såväl skogsaccis som ock fastighetsskatt efter ett med hänsyn till skogsaccisens borttagande förhöjt repartitionstal, torde det vara nödvändigt att uppskjuta ikraftträdandet av det högre repartitionstalet till taxeringsåret 1950. Utskottet vill för sin del föreslå en dylik anordning för underlättande av övergången till den nya ordningen.

Låter man det högre repartitionstalet för skogsvärde träda i kraft först från och med år 1950, böra ägarna av skogsfastighet vid 1950 års taxering få åtnjuta procentavdrag endast efter fyra procent å skogsvärdet och först vid

1951 års taxering efter fem procent. Det procentavdrag, som åtnjutes vid ett visst års taxering, anses nämligen härleda sig från den fastighetsskatt, som påförts för det närmast föregående året (beskattningsåret).

Det synes icke behöva befaras, att ett uppskov med repartitionstalets höjning till år 1950 skulle i någon mån äventyra skogskommunernas tillgång på skattemedel. Den skogsaccis, som debiteras på grund av 1948 års virkestaxering, äga kommunerna enligt den nya ordningen för uppbörden uppbära av statsverket. Den utbetalas av länsstyrelserna till kommunerna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november 1949 med en fjärdedel varje gång. Fastighetsskatten på grund av 1948 års taxering uppbära kommunerna från statsverket under 1949 i samma ordning som skogsaccisen. Först under 1950 skulle en minskning i kommunernas skatteintäkter inträda, i det att några skogsaccismedel icke skulle tillflyta kommunerna under detta år och den på 1949 års taxering grundade fastighetsskatt de då uppbära från statsverket vore bestämd efter ett repartitionstal för skogsvärde av blott 0,04. Denna minskning torde emellertid icke vara av någon större betydelse för kommunernas ekonomi, då den motväges därav att deras förskott å kommunal inkomstskatt under året bestämmas i förhållande till ett skatteunderlag, som reducerats genom procentavdrag efter ett repartitionstal för skogsvärde av endast 0,04. Det förhållandet att kommunerna enligt det nya uppbördssystemet erhålla sina utdebiterade skatter obeskurta av restantier synes också bidra till att den tillfälliga minskningen i skatteintäkterna från skogsfastigheter under 1950 blir mindre kännbar.

En annan speciell fråga vid skogsaccisens avvecklande är, huru det skall förfaras med de skogsaccisfonder, som skulle finnas kvar vid skogsaccislagens upphävande från den 1 januari 1949. Det synes utskottet icke vara erforderligt att därefter bibehålla särskilda fonder av detta slag. Syftet med dessa fonder, nämligen att åstadkomma en utjämning av skattebördorna mellan olika år, torde kommunerna bäst kunna uppnå genom att utnyttja sina möjligheter att göra avsättning till skatteregleringsfond enligt lagen om kommunal fondbildning. Utskottet förordar därför, att kommunerna medgivas rätt att från den 1 januari 1949 disponera sina skogsaccisfonder, liksom sedermera inflytande skogsaccismedel, på samma sätt som skattemedel i allmänhet.

För genomförande av den föreslagna ordningen beträffande objektbeskattningen av växande skog framlägger utskottet här nedan förslag till lag om upphävande av lagen om skogsaccis samt till ändringar i kommunal-skattelagen, taxeringsförordningen, uppbördsförordningen och förordningen angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner. Särskilda övergångsbestämmelser äro härvid nödvändiga. Bestämmelserna i skogsaccislagen samt föreskrifterna i taxeringsförordningen om förfarandet vid virkestaxering och i uppbördsförordningen om debitering och uppbörd av skogsaccis måste i viss utsträckning tillämpas även efter den 31 december 1948. Eftertaxeringar av skogsaccis kunna ske fram till och med år 1953, och virkestaxeringar för 1948 och tidigare år komma länge

att bliva föremål för behandling i högre instanser. Uppbörd av skogsaccis på grund av 1948 års virkestaxering skall ske under första hälften 1949. Anstånd, indrivning, avkortning och avskrivning, restitution samt andra upp-
bördsåtgärder komma att äga rum beträffande skogsaccis under avsevärd tid framåt.

Författningsbestämmelser rörande skogsaccis finnas även i anvisningarna till 20, 22 och 29 §§ kommunalskattelagen, avseende rätten till avdrag för sådan skatt vid inkomsttaxeringen, i 17 kap. 12 § handelsbalken, avseende förmånsrätten för skogsaccis, samt i 3 § b) förordningen angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner, avseende sättet för skattetryckets beräkning vid kommuns underlåtenhet att använda skogsaccismedel såsom tillskott till täckande av utgifter. Dessa bestämmelser komma emellertid att äga betydelse under avsevärd tid framåt, varför det icke synes påkallat att i förevarande sammanhang ifrågasätta ändringar av desamma.

Utöver de här föreslagna författningsändringarna, för vilka kräves riksdagens medverkan, erfordras för ett genomförande av motionärernas förslag ändringar i kungörelser och andra av Kungl. Maj:t utfärdade föreskrifter.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte, med bifall till förevarande motioner I: 192 av herr Velander m. fl. och II: 299 av herrar Stattin och Andersson i Gisselås angående upphävande av lagen om skogsaccis och höjning av repartitionstalet för skogsvärde, för sin del antaga följande författningsförslag:

1) Förslag

till

lag om upphävande av lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis m. m.

Härigenom förordnas,

dels att lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis och lagen den 12 april 1940 (nr 200) med visst tillägg till lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis skola upphöra att gälla med utgången av år 1948, dock att lagarna även därefter skola äga tillämpning beträffande skogsaccis för virke, som skolat taxeras år 1948 eller tidigare år,

dels ock att skogsaccisfond, som finnes vid 1948 års utgång samt skogsaccismedel, som därefter inflyta till kommun eller annan menighet, skola i fråga om användningen vara likställda med andra kommunens eller menighetens skattemedel.

2) Förslag

till

lag om ändrad lydelse av 2 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 2 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Allmän kommunalskatt — — — kommunal inkomstskatt.

Såsom underlag för fastighetsskatt påföres skattskyldig fem skatteören för varje etthundra kronor av fastighets taxeringsvärde.

Såsom underlag — — — beskattningsbar inkomst.

Etthundra skatteören — — — en skattekrona.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1950.

I samband med denna lags ikraftträdande skall iakttagas, att avdrag enligt 45 § kommunalskattelagen, såvitt det belöper å tid före den 1 januari 1950, skall beträffande jordbruksfastighets skogsvärde utgöra fyra procent av sådant värde.

3) Förslag

till

förordning angående ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Härigenom förordnas, att 8 § 4 mom., 43—50 §§, 81 §, 84 § 3 mom., 123 § 3 mom. och 146 § 2 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola upphöra att gälla samt att 1 §, 2 § 1 mom., 4 §, 8 § 5 mom., 56, 76, 80, 86 och 88 §§, 90 § 2 mom., 98 §, 100 § 1 mom., 118 §, 121 § 2 mom., 123 § 4 mom., 124 § 1 mom., 126 och 127 §§, 141 § 1 och 2 mom., 142 §, 143 § 1 mom. och 144 § 3 mom. nämnda förordning ävensom rubriken till 126 § samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Taxering till beskattning enligt kommunalskattelagen samt enligt förordningarna om statlig inkomstskatt och om statlig förmögenhetsskatt verkställas av särskilda beskattningsnämnder i den ordning här nedan angives.

2 §.

1 mom. I denna förordning förstås med
 allmän fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas år 1933 och därefter vart femte år;
 särskild fastighetstaxering: sådan taxering av fastighet, som skall verkställas de år, då allmän fastighetstaxering icke äger rum; samt
 taxering för inkomst eller förmögenhet: taxering till kommunal inkomstskatt, till statlig inkomstskatt och till statlig förmögenhetsskatt.
 Särskild fastighetstaxering samt taxering för inkomst eller förmögenhet sammanfattas under benämningen *årlig taxering*.

4 §.

Indelning i — — — en särskild taxeringsnämnd.
 Åt distriktet skall givas den omfattning, som betingas av vederbörande nämnds arbetsuppgifter och anses lämplig för arbetets behöriga slutförande inom därtill anslagen tid. När skäl därtill äro, må länsstyrelsen uppdelas kommun i två eller flera lokala distrikt eller förena två eller flera kommuner å landet till ett lokalt distrikt. Fastighetstaxeringsdistriktet å landet skola göras så stora, som omständigheterna lämpligen medgiva, och alltid omfatta flera beredningsdistrikt; ett beredningsdistrikt må ej uppdelas mellan olika fastighetstaxeringsdistrikt. I särskilda fall må länsstyrelsen vid uppdelning av kommun i flera lokala taxeringsdistrikt förordna, att vid taxering för inkomst eller förmögenhet beträffande viss grupp eller vissa grupper skattskyldiga eller vid särskild fastighetstaxering annan indelning skall tillämpas än som föreskrives för taxeringen i övrigt.

Innan länsstyrelsen — — — beträffande Stockholm.

8 §.

5 mom. Om utgången av de i 3 mom. omförmälda val skall den som därvid fört ordet omedelbart underrätta ej mindre de valda än även ordföranden i taxeringsnämnden.

Över valen — — — i förvaltningsutskottet.

Finner länsstyrelsen — — — varje slag.

56 §.

1 mom. Granskning av självdeklarationer må verkställas endast av ordförande och kronombud i vederbörande taxeringsnämnd, av den kommunvalda eller landstingsvalda ledamot i taxeringsnämnd, som nämnden därtill utser, och av tjänsteman, som omförmäles i 15 § 1 mom., vidare av ordförande och ledamöter i vederbörande prövningsnämnd samt av taxeringsintendent och vid hans granskningsarbete biträdande personer. Vid granskning inom taxeringsnämnd må i särskilda fall biträda ytterligare en ledamot, som taxeringsnämnden därtill utser. Taxeringskonsulent äger verkställa

granskning av självdeklaration, varmed han jämlikt 80 a § har att taga befattning, och må han, i den mån så erfordras för fullgörande av honom åvilande granskningskyldighet jämväl taga del av annan självdeklaration. Därjämte äger sakkunnig, som biträder vid taxeringsarbetet, verkställa granskning av självdeklaration, för vars behandling hans biträde påkallas, samt ordningsman i lappby och lappfogde verkställa granskning av självdeklaration, som lapp inom vederbörande lappby eller lappfogdedistrikt avgivit. Skrivbiträde, som av ordförande i taxeringsnämnd tillkallats, äger att i den omfattning, ordföranden bestämmer, taga del av hos ordföranden befintliga självdeklarationer.

För innehållet — — — 115 §§.

Självdeklaration skall — — — den skattskyldige.

Då besvär — — — annan vederbörande.

Självdeklaration, som — — — oundgängligen erfordras.

I övrigt — — — sådan bearbetning.

Efter taxeringsårets — — — annorlunda föreskriver.

Vad ovan — — — anlitade medhjälpare.

2 mom. I fråga om fastighetsdeklarationer och andra för fastighetstaxering avlämnade handlingar skola stadgandena i 1 mom. hava motsvarande tillämpning, dock må samtliga medlemmar av vederbörande beskattningsnämnder deltaga i granskningen.

76 §.

Senast den 31 januari skola i den ordning, Kungl. Maj:t föreskriver, till taxeringsnämndens ordförande överlämnas avskrifter av fastighetslängderna, inkomstlängden, förmögenhetslängden och länsprövningsnämndens ändringslängder för nästföregående år, såvitt taxeringsdistriktet angår.

Inom samma — — — för taxeringsdistriktet.

Efter anmälan — — — hava behov.

Erfordras för — — — till den mellankommunala prövningsnämnden.

80 §.

Kronoombudet har — — — och verkställa förekommande längdföring.

Med avseende å särskild fastighetstaxering åligger det kronoombudet att, i den mån ordföranden det påkallar, granska inkomna deklarerationer och andra för denna taxering avlämnade uppgifter och upplysningar samt verkställa förekommande längdföring.

86 §.

För varje lokalt taxeringsdistrikt eller, om sådant distrikt består av mer än en kommun, för varje kommun skola föras särskilda taxeringslängder, nämligen två längder över taxeringen av fastigheter (fastighetslängder), av vilka den ena skall upptaga fastigheter, som jämlikt 5 § 1. 3 eller 5 mom. kommunalskattelagen äro undantagna från skatteplikt, och den andra skall upptaga övriga fastigheter, med undantag för sådana, som avses i

5 § 2 mom. nämnda lag, en längd över taxeringen till statlig *inkomstskatt* och till kommunal inkomstskatt (*inkomstlängd*), ävensom en längd över taxeringen till *statlig förmögenhetsskatt* (*förmögenhetslängd*). Hos den gemensamma taxeringsnämnden skola föras särskild inkomstlängd och särskild förmögenhetslängd över taxering för inkomst eller förmögenhet av skattskyldiga, som omförmälas i 77 § 4 mom.

Hos särskild — — — egen uppbördsförvaltning.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden — — här ovan.

I förmögenhetslängden — — — beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

88 §.

I länen skall lokal taxeringsnämnd hava avslutat sitt arbete senast d. 15 maj. Särskild taxeringsnämnd skall hava slutfört sitt arbete senast d. 31 maj. På framställning av ordföranden i särskild taxeringsnämnd må länsstyrelsen medgiva utsträckning av den tid, inom vilken nämndens arbete skall vara avslutat, dock ej till senare tidpunkt än d. 15 juni. Sådant medgivande må, på framställning av ordföranden, lämnas jämväl åt lokal taxeringsnämnd, där-est så finnes oundgängligen erforderligt.

I *Stockholm* — — — 15 juni.

90 §.

2 mom. Har självdeklaration icke blivit följd vid taxeringen, åligger det taxeringsnämndens ordförande att å deklarationen verkställa anteckning om avvikelserna och skälen därför samt att ofördröjligen i rekommenderat brev med allmänna posten tillsända den skattskyldige underrättelse om, vilka uppgifter i deklarationen som frångåtts, samt om skälen därför. Detsamma gäller beträffande annan av skattskyldig till ledning för egen taxering för inkomst eller förmögenhet lämnad uppgift eller upplysning.

I enahanda ordning skall underrättelse om påförd taxering för inkomst eller förmögenhet meddelas skattskyldig, som icke avgivit deklaration eller uppgift till ledning för taxeringen och som icke heller därtill anmanats.

98 §.

Alla beslut — — — bör ske.

Taxering, som till följd av prövningsnämndens beslut tillkommit eller blivit fastställd annorlunda än taxeringsnämnden bestämt, skall antecknas i vederbörlig taxeringslängd och jämväl upptagas i särskild längd (*ändringslängd*), som upplägges i skilda avdelningar dels för särskild fastighetstaxering, dels för taxering till statlig inkomstskatt samt kommunal inkomstskatt och dels för taxering till statlig förmögenhetsskatt. Närmare föreskrifter om längdföringen meddelas av Kungl. Maj:t.

Justering av — — — justeringen utsättes.

Vederbörande protokollförare — — — gjorda tillägg.

Vad i — — — året därpå.

100 §.

1 mom. Det åligger protokollföraren hos länsprövningsnämnden att senast å fjortonde dagen efter den, då protokollet justerats, i rekommenderat brev med mottagningsbevis med allmänna posten tillsända dels ägare eller därmed likställd innehavare av varje sådan fastighet, vilkens taxering varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, dels ock varje skattskyldig, vilkens taxering för inkomst eller förmögenhet varit föremål för nämndens efter särskild prövning meddelade beslut, underrättelse om beslutet medelst utdrag av nämndens protokoll. Vad nu sagts äger icke tillämpning, då beslutet inneburit allenast, att taxering för inkomst efter yrkande av annan än den skattskyldige rättats i avseende å felaktighet vid beräkningen eller införingen i inkomstlängden av ortsavdragen.

Har i fråga om taxering av fastighet annan än ägaren eller innehavaren av fastigheten eller i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet annan än den skattskyldige besvärat sig, skall utdrag av nämndens protokoll rörande nämndens beslut inom samma tid och i samma ordning tillsändas jämväl klaganden.

Vad ovan — — — fråga är.

118 §.

Över beslut av taxeringsnämnd må besvär anföras

a) i fråga om taxering av fastighet:

av ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt fastigheten rör;

så ock av vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting;

b) i fråga om taxering för inkomst eller förmögenhet:

av skattskyldig, såvitt honom rör;

av vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting, såvitt angår taxering till kommunal inkomstskatt.

121 §.

2 mom. Över beslut, som prövningsnämnd meddelat, må besvär anföras hos kammarrätten av taxeringsintendenten. Enahanda rätt att anföras besvär tillkommer ägare eller därmed likställd innehavare av fastighet, såvitt angår taxering av fastigheten, annan skattskyldig, såvitt angår egen taxering för inkomst eller förmögenhet, där han ej enligt 39 § förlorat talan, så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle och landsting, i den mån de jämlikt 118 § äga föra talan mot taxeringsnämnds beslut.

Besvär må — — — av klaganden.

Vad i — — — stycke förmåles.

123 §.

4 mom. Rätt till besvär enligt 1 och 2 mom. i anledning av förelupen felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende tillkommer jämväl taxeringsintendenten så ock vederbörande kommun, municipalsamhälle och

landsting, i den mån de jämlikt 117 eller 118 § äga föra talan mot fastighetstaxeringsnämnds eller taxeringsnämnds beslut.

124 §.

1 mom. Besvär enligt — — — efter taxeringsåret.

Försummas något — — — motsvarande tillämpning.

Avse besvären det fall, att taxeringsvärde åsatts fastighet å mer än en ort eller att skattskyldig blivit taxerad för samma inkomst eller förmögenhet å mer än en ort, och har vederbörande erhållit debetsedlar å slutlig eller tillkommande skatt därför å olika tider, räknas besvärstiden från den senaste tidpunkten.

Om särskild sammansättning av kammarrätten vid handläggning av mål angående fastighetstaxering.

126 §.

1 mom. Vid handläggning i kammarrätten av mål angående fastighetstaxering skola deltaga tre av rättens ledamöter, därav minst två ordinarie, av vilka sistnämnda en efter Kungl. Maj:ts förordnande skall föra ordet, samt två av de särskilda ledamöter, om vilka i 2 mom. förmäles; dock må utevaror av en av de särskilda ledamöterna icke hindra måls avgörande, därest tre äro om slutet ense.

Utän hinder — — — äga tillämpning.

2 mom. Kungl. Maj:t förordnar för högst fem år i sänder minst nio, högst tolv i praktiska värv förfarna män med god kännedom om fastighetsförhållandena i allmänhet att efter kallelse inträda såsom ledamöter i kammarrätten vid handläggning av mål, som i 1 mom. avses. Av dessa personer skola minst tre äga sakkunskap beträffande värdering av skogsmark och växande skog, minst två beträffande värdering av vattenfallsfastighet, minst två beträffande värdering av jordbruksfastighet i övrigt och minst två beträffande värdering av annan fastighet i övrigt. Avgår sådan person under den tid, för vilken han blivit utsedd, förordnar Kungl. Maj:t annan person i hans ställe.

Vad i — — — i kammarrätten.

3 mom. Kungl. Maj:t äger meddela närmare föreskrifter angående inkallande av de i 2 mom. nämnda ledamöter till tjänstgöring i kammarrätten samt angående ordnandet av kammarrättens arbete med handläggning av mål angående fastighetstaxering och därmed sammanhängande frågor.

127 §.

Den som — — — utslagets delfående.

Över utslag av kammarrätten i mål om fastighetstaxering, såvitt rör tillämpning av 6 § 1 mom., 7, 8, 9, 10, 11 eller 12 § kommunalskattelagen, må klagan icke föras.

141 §.

1 mom. Har den — — — minst trettio.

2 mom. Hörsammas ej anmaning att inkomma med självdeklaration, som bort avgivas på grund av 26 § 1 mom., straffes den försumlige med dagsböter.

Har den, som först efter anmaning enligt 26 § 2 mom. är pliktig avgiva självdeklaration, underlåtit att hörsamma sådan anmaning och efterkommer han icke heller förnyad anmaning, straffes på sätt i första stycket sägs.

142 §.

Den, som ej behörigen fullgör vad honom enligt 18, 19, 23, 33 eller 34 §, 35 § 1 eller 2 mom., 40 a § 2 eller 3 mom. eller 42 § 4 mom. andra stycket åligger, skall, där ej försummelsen eljest är med straff belagd, böta högst trehundra kronor. Vad nu sagts gälle ock om den, som ej behörigen fullgör vad honom åligger jämlikt förordnande, som meddelats enligt 35 § 4 mom. eller 42 § 4 mom. tredje stycket eller 42 § 5 mom.

143 §.

1 mom. Om ansvar i vissa fall för den, som lämnat oriktig uppgift i självdeklaration eller till sådan deklaration hörande handling eller i särskild uppgift angående renskötsel eller i upplysning, som i 32 § avses, stadgas i skattestrafflagen.

144 §.

3 mom. Den som — — — överlämnas till länsstyrelsen.

Sedan besvären — — — giva anledning.

Om klagan över kammarrättens utslag på besvär, som i detta mom. avses, gäller vad i 127 § första stycket är sagt.

Vid prövning — — — under bedömande.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1949, dock att äldre bestämmelser alltjämt skola gälla i fråga om mål och ärenden, som avse tillämpning av lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis.

4) Förslag

till

förordning om ändring i uppbördsförordningen den 31 december 1945 (nr 896).

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 2 mom., 34 § 1 mom. och 57 § uppbördsförordningen den 31 december 1945 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat angives, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering, olycksfallsförsäkringsavgifter, som avses i § 1 förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Kungl. Maj:t — — — föreskriften avses.

2 §.

2 mom. I denna förordning förstås med

slutlig skatt: utskylder, vilka debiteras på grund av sådan taxering till statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningsskatt och kommunal inkomstskatt, varom beskattningsnämnd fattat beslut senast den 10 oktober under taxeringsåret, skogsvårdsavgifter och andra utskylder, vilka debiteras på grund av sådan taxering av fastighet, varom beslut fattats av taxeringsnämnd eller fastighetsprövningsnämnd, ävensom andra i 1 § omförmälda avgifter och annuiteter, vilka debiteras i sammanhang med nämnda utskylder;

preliminär skatt — — — stad kronokamrerare.

34 §.

1 mom. Vid debitering — — — gälla för den slutliga skatten; samt att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel påföras i en gemensam post.

57 §.

Gör skattskyldig sannolikt, att han taxerats å mera än en ort vid årlig taxering för samma inkomst eller förmögenhet samt vid sådan taxering eller allmän fastighetstaxering för samma fastighet, och har han anfört besvär över endera av taxeringarna, må den skattskyldige beviljas anstånd med betalning av det lägre av de skattebelopp, som påförts på grund av taxeringarna, eller om skattebeloppen äro lika stora, med ettdera beloppet. Anståndet

skall gälla intill dess antingen prövningsnämnden eller fastighetsprövningsnämnden eller, om besvären anförts direkt hos kammarrätten, denna meddelat beslut i anledning av besvären.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1949; dock att äldre bestämmelser alljämt skola äga tillämpning beträffande skogsaccis för virke, som skolat taxeras år 1948 eller tidigare år.

5) Förslag

till

förordning om ändring av 4 § förordningen den 16 december 1927 (nr 462) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner.

Härigenom förordnas, att 4 § 5 mom. förordningen den 16 september 1927 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner skall upphöra gälla.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1949.

Stockholm den 4 juli 1947.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bärq, Elon Andersson, Velande, Sjödaht, Ekman, Wehtje, Björnsson, Robert Berg, Heüman och Näsgård; samt

från andra kammaren: herrar Lövgren, Hagberg i Malmö, Hammarlund, Olsson i Gävle, Sandberg, Jonsson i Skedsbygd, Olson i Göteborg, Sundström i Skövde, Bladh och Brandt.

Reservation

av herr *Velande* beträffande visst avsnitt i utskottets motivering.